

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง การนำเสนอข่าวที่เกี่ยวกับเด็กในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปริมาณความถี่ของข่าวเด็กและประเด็นปัญหาที่เกี่ยวกับเด็กในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน จำนวน 6 ชื่อฉบับ ได้แก่ นสพ.ไทยรัฐ เดลินิวส์ มติชน สยามรัฐ แนวหน้า บ้านเมือง

2. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการใช้ภาษาและภาพข่าวในการนำเสนอข่าวเด็กในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน จำนวน 6 ชื่อฉบับ ได้แก่ นสพ.ไทยรัฐ เดลินิวส์ มติชน สยามรัฐ แนวหน้า บ้านเมือง

ปริมาณความถี่และประเด็นปัญหาที่เกี่ยวกับเด็กในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน

จากการศึกษาการนำเสนอข่าวที่เกี่ยวกับเด็กของหนังสือพิมพ์รายวันจำนวน 6 ชื่อฉบับ ได้แก่ นสพ.ไทยรัฐ เดลินิวส์ มติชน สยามรัฐ แนวหน้า บ้านเมือง ในรอบปี 2539 โดยการสุ่มตัวอย่างหนังสือพิมพ์แบบมีระบบ เดือนละ 2 ฉบับ ได้หนังสือพิมพ์ชื่อฉบับละ 25 ฉบับ รวม 6 ชื่อฉบับ จำนวน 150 ฉบับ ได้ข่าวที่เกี่ยวกับเด็ก จำนวน 30 ข่าว ดังนี้ นสพ.ไทยรัฐ จำนวน 10 ข่าว นสพ.เดลินิวส์ จำนวน 9 ข่าว นสพ.มติชน จำนวน 5 ข่าว นสพ.บ้านเมือง จำนวน 4 ข่าว นสพ.แนวหน้า จำนวน 2 ข่าว ส่วน นสพ.สยามรัฐ ไม่พบว่ามีการนำเสนอข่าวที่เกี่ยวกับเด็กในหน้าหนึ่ง

สำหรับประเด็นปัญหาที่เกี่ยวกับเด็กที่หนังสือพิมพ์นำเสนอจำนวน 30 ข่าว พบว่า ประเด็นปัญหาการละเมิดทางเพศเด็ก ได้รับความสนใจจากหนังสือพิมพ์ทั้งหมดนำเสนอมากที่สุดเป็นอันดับ 1 คือ จำนวน 13 ข่าว รองลงมาอันดับที่ 2 ซึ่งนำเสนอเท่ากัน 2 ประเด็นปัญหา คือ ปัญหาการทำร้ายร่างกายเด็ก และปัญหาอื่นๆที่เกี่ยวกับเด็ก จำนวน 4 ข่าวเท่ากัน อันดับที่ 3 ได้แก่ ปัญหาเด็กถูกทอดทิ้ง ปัญหาเด็กฆ่าตัวตาย ปัญหาเด็กถูกฆ่าตาย ปัญหาอุบัติเหตุที่คร่าชีวิตเด็ก หนังสือพิมพ์ทั้ง 5 ชื่อฉบับ นำเสนอในจำนวนที่เท่าๆกันคือ ปัญหาละ 2 ข่าว และอันดับที่ 4 คือ ปัญหาโสเภณีเด็ก ซึ่งมีหนังสือพิมพ์นำเสนอจำนวน 1 ข่าว สำหรับปัญหาแรงงานและปัญหาอาสาสมัคร พบว่า ไม่มีหนังสือพิมพ์ฉบับใดให้ความสนใจนำเสนอข่าวหน้าหนึ่ง

การใช้ภาษาและภาพข่าวเกี่ยวกับเด็กในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน

การนำเสนอข่าวที่เกี่ยวกับเด็ก โดยภาพรวมของหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่ ใช้คำที่ระบุถึงตัวเด็กมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ทั้งในการเขียนหัวข้อข่าว ความนำ เนื้อข่าว โดยคำระบุถึงตัวเด็กที่ใช้ในหัวข้อข่าวและความนำ จะเป็นคำที่บ่งบอกถึง อายุและสถานภาพ เช่น เด็กน้อยอายุ 5 ขวบ นักเรียนชั้น ป.6 ส่วนคำระบุถึงตัวเด็กในเนื้อข่าว ส่วนใหญ่จะเป็นชื่อ นามสกุล จริงของเด็ก เช่น ด.ญ.สุพรรณษา เชิดชู ซึ่งถูกฆ่าข่มขืนในห้องน้ำโรงเรียน เป็นต้น

ส่วนการใช้คำประเภทคำขยายบคาย ซึ่งใช้หัวข้อข่าวและความนำ เป็นอันดับ 2 และ 3 ตามลำดับ เช่น คำว่า ไอนรก ไอพันธ์ ไอบ้ากาม ไอเดนคูก คำแสดงความโกรธแค้น ใช้มากเป็นอันดับ 3 ในหัวข้อข่าว ได้แก่ คำว่า เดนนรก สัตว์นรก ไอพันธ์ชั่ว ส่วนคำที่แสดงให้เห็นภาพการกระทำที่ป่าเถื่อนโหดร้ายต่อเด็ก ส่วนมากจะใช้ในความนำ และเนื้อข่าว สำหรับภาพและคำบรรยายภาพ พบว่า หนังสือพิมพ์ลงภาพเด็กชัดเจน จำนวน 5 ภาพ ภาพศพเด็กที่เสียชีวิต 2 ภาพ และคาดตาหน้าเด็ก 1 ภาพ และบรรยายภาพ จะระบุชื่อ-นามสกุลเด็ก จำนวน 7 ครั้ง นามสมมติ 1 ครั้ง

นโยบายและการนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับเด็กในหน้าหนึ่ง

จากการสัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบหรือผู้มีส่วนในการตัดสินใจคัดเลือกข่าวนำเสนอหน้าหนึ่ง ของหนังสือพิมพ์ทั้ง 6 ฉบับได้แก่ นสพ.ไทยรัฐ เดลินิวส์ มติชน สยามรัฐ แนวหน้า บ้านเมือง ได้ข้อสรุปดังนี้

1.นโยบายการนำเสนอข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ทั้ง 6 ชื่อฉบับได้แก่ นสพ.ไทยรัฐ เดลินิวส์ มติชน สยามรัฐ แนวหน้า บ้านเมือง พบข้อแตกต่างคือ นสพ.ไทยรัฐ และนสพ.เดลินิวส์มีนโยบายเสนอข่าวหรือเหตุการณ์เด่นที่เกิดขึ้นในรอบ 24 ชั่วโมง ส่วน นสพ.มติชน สยามรัฐ แนวหน้า และบ้านเมือง มีนโยบายเสนอข่าวการเมืองและเศรษฐกิจในหน้าหนึ่ง และสำหรับนสพ.แนวหน้าและสยามรัฐ จะให้ความสำคัญกับ“ข่าวเด็ขว” ที่นสพ.เป็นผู้เปิดประเด็น ซึ่งจะต้องมีข่าวเด็ขวเหล่านี้ติดหน้าหนึ่งทุกวัน

2.ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกข่าวนำเสนอหน้าหนึ่งนั้น หนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่ได้แก่ นสพ.ไทยรัฐ เดลินิวส์ มติชน สยามรัฐ ระบุว่า เรื่องของยอดชาย การตลาด ธุรกิจ เป็นส่วนสำคัญที่มีผลต่อการคัดเลือกข่าวในหน้าหนึ่ง ยกเว้น นสพ.บ้านเมือง ซึ่งระบุว่า ไม่สนใจยอดชาย สำหรับ นสพ.สยามรัฐและบ้านเมือง เจ้าของธุรกิจจะเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการนำเสนอข่าว ส่วน นสพ.ไทยรัฐ และเดลินิวส์ นั้น พื้นที่โฆษณาจะมีผลต่อพื้นที่การนำเสนอข่าวในแต่ละวัน

3.การนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับเด็กในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันทั้ง 6 ชื่อฉบับ พบว่า หนังสือพิมพ์เกือบทั้งหมด คือ นสพ.ไทยรัฐ เดลินิวส์ มติชน สยามรัฐ แนวหน้า ไม่มีนโยบายโดยตรงในการนำเสนอข่าวเด็กในหน้าหนึ่ง ยกเว้น นสพ.บ้านเมือง ที่ให้ความสนใจนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับเด็ก สำหรับกรณีที่หนังสือพิมพ์จะนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับเด็กในหน้าหนึ่งนั้น ส่วนใหญ่จะนำเสนอในมิติของข่าวอาชญากรรม โดยพิจารณาในแง่ความสะเทือนใจ ความโหดร้ายทารุณที่เกิดขึ้นกับเด็ก

4. วิธีการนำเสนอข่าวที่เกี่ยวกับเด็กนั้น หนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่ระบุว่า นำเสนอข่าวอยู่ภายใต้ขอบเขตของกฎหมายและศีลธรรม การเขียนหัวข้อข่าวเน้นให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกสงสารเด็ก หรือระบายความเจ็บแค้นแทนผู้อ่าน โดยใช้คำว่า “ไอ้” นำหน้าผู้ที่ทำร้ายเด็ก การระบุถึงตัวเด็ก จะพิจารณาเป็นกรณี ได้แก่ กรณีที่เด็กได้รับความเสียหาย เช่น ข่าวเด็กถูกข่มขืน ซึ่งเด็กผู้เสียหายยังมีชีวิตอยู่ หนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่จะให้ความระมัดระวัง ไม่เปิดเผยชื่อ นามสกุลจริงของเด็ก รวมถึงแหล่งที่อยู่ สถานศึกษา ของเด็ก แต่ในกรณีที่เด็กเสียชีวิตแล้ว หนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่ จะระบุชื่อ นามสกุล จริงของเด็ก เนื่องจากเด็กเสียชีวิตไปแล้ว ส่วนกรณีอื่นๆ เช่น ข่าวอุบัติเหตุ หรือเด็กถูกทำร้ายร่างกาย ไม่ว่าจะบาดเจ็บหรือเสียชีวิต ส่วนใหญ่จะระบุชื่อ นามสกุลเด็ก สำหรับภาพข่าวนั้น หนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่ จะลงภาพเด็กที่เสียหายแต่คาดตาผ้า ยกเว้น นสพ.เดลินิวส์ ซึ่งระบุว่าไม่นำเสนอภาพเด็กที่เสียหายในทุกกรณี

ความคิดเห็นของผู้อ่านต่อการนำเสนอข่าวเด็ก

จากการสำรวจผู้อ่าน จำนวน 300 คน ต่อการนำเสนอข่าวเด็ก โดยแบ่งผู้อ่านเป็น 2 กลุ่มใช้แบบสอบถาม 2 ชุดคือ แบบสอบถามชุดที่หนึ่ง เป็นการถามเข้าถึงภาษาที่หนังสือพิมพ์ใช้ เช่น คำสุภาพ คำหยาบคาย หรือข้อความที่ไม่เหมาะสม การใช้ชื่อ นามสกุลจริงของเด็ก นามสมมติ ในเนื้อข่าว เพื่อเป็นการจุดประกายความคิดของกลุ่มตัวอย่างให้มีการพิจารณาข่าวอย่างละเอียดว่านำเสนอเหมาะสมหรือไม่ และแบบสอบถามชุดที่สอง เป็นการสอบถามโดยไม่ได้ถามเข้าถึงการใช้ภาษา เพียงถามกว้างๆว่าข่าวที่ได้อ่านนำเสนอเหมาะสมหรือไม่อย่างไร เพื่อจะดูว่าหากไม่มีการสะกิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาจุดใดเป็นพิเศษ ผู้ตอบแบบสอบถามจะมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการนำเสนอข่าวเด็ก ผลปรากฏว่า ผู้อ่านทั้ง 2 กลุ่มมีความคิดเห็นต่อการนำเสนอข่าวเด็กไม่แตกต่างกัน ดังนี้

ข่าวแรกซึ่งเป็นข่าวเด็กทำความดี ผู้อ่านทั้ง 2 กลุ่มเห็นว่าการนำเสนอข่าวเหมาะสม ทั้งการเขียนหัวข้อ ความน่าและเนื้อข่าวที่ระบุชื่อ นามสกุลเด็กที่ทำความดี

ข่าวที่สอง ได้แก่ ข่าวเด็กอายุ 15 ปีฆ่าลูกน้อยวัย 4 เดือนเสียชีวิต ผู้อ่านทั้ง 2 กลุ่มเห็นว่าการเขียนหัวข่าว ความน่า และการใช้นามสมมติในกรณีของเด็กเป็นผู้กระทำความผิด เป็นการนำเสนอที่เหมาะสม แต่สำหรับการลงภาพเด็กขณะทำแผนประกอบคำรับสารภาพโดย คาคาดาค่าเด็กนั้น ผู้อ่านทั้ง 2 กลุ่มเห็นตรงกันว่า ไม่เหมาะสม เพราะแม้ว่าจะคาดเดาแต่ก็ยังไม่เห็น ใบหน้าส่วนใหญ่อยู่ ถือเป็นการละเมิดสิทธิเด็ก และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่เห็นว่าการเขียนหัวข่าวและความน่า ลักษณะดังกล่าวทำให้เกิดอารมณ์คล้อยตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามที่เห็นข่าว

ข่าวที่สาม ได้แก่ ข่าวเด็กอนุบาล 5 ขวบถูกฆ่าข่มขืนในห้องน้ำโรงเรียน ผู้อ่านทั้ง 2 กลุ่มเห็นตรงกันว่า การนำเสนอข่าวนี้ของหนังสือพิมพ์ไม่เหมาะสม ทั้งการเขียนหัวข่าว ความน่า เนื้อข่าวที่ให้รายละเอียดของสภาพศพ และภาพศพของเด็กที่เคราะห์ร้าย เพราะเป็นการละเมิดสิทธิเด็กแม้ว่าเด็กจะเสียชีวิตไปแล้วก็ตาม และยังเป็นการตอกย้ำความเสียหายของพ่อแม่เด็กที่เคราะห์ร้าย และมีผู้อ่านส่วนน้อยเห็นว่า การนำเสนอข่าวนี้หนังสือพิมพ์ให้รายละเอียดได้ดีเหมาะสม ทำให้เกิดอารมณ์คล้อยตามเหตุการณ์

อภิปรายผล

การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเด็กของหนังสือพิมพ์ทั้ง 6 ชื่อฉบับ ได้แก่ นสพ.ไทยรัฐ เดลินิวส์ มติชน สยามรัฐ แนวหน้า บ้านเมือง มีการนำเสนอข่าวในปริมาณที่แตกต่างกัน ซึ่งข้อแตกต่างของปริมาณการนำเสนอข่าวเด็กนี้ สะท้อนให้เห็นถึงบทบาทของการทำหน้าที่นายประตูข่าวสาร(Gatekeeper) และการกำหนดวาระข่าวสาร(Set)ของหนังสือพิมพ์ที่แตกต่างกัน ซึ่งมีปัจจัยมาจากนโยบายการนำเสนอข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ การคัดเลือกข่าวสารขึ้นอยู่กับนโยบายและค่านิยมส่วนตัวของผู้คัดเลือกข่าวสาร (White : 1950) โดยหนังสือพิมพ์ที่มีนโยบายข่าวหน้าหนึ่งซึ่งเน้นข่าวการเมืองและข่าวเศรษฐกิจ ได้แก่ นสพ.มติชน สยามรัฐ แนวหน้า บ้านเมือง จะนำเสนอข่าวเด็กในจำนวนที่น้อยกว่า นสพ.ไทยรัฐและเดลินิวส์ ซึ่งมีนโยบายข่าวหน้าหนึ่งที่เน้นการเสนอข่าวเหตุการณ์เด่นในแต่ละวัน ทั้งนี้การจะประเมินว่าข่าวใดเป็นที่น่าสนใจของประชาชนนั้น ส่วนหนึ่งมาจากการประเมินโดยอาศัยประสบการณ์ส่วนตัวของหัวหน้าข่าวหน้าหนึ่ง (ธงชัย ณ นคร, สัมภาษณ์ 20 ธ.ค.2540)

สำหรับ นสพ.สยามรัฐ นั้น พบว่า ไม่มีการนำเสนอข่าวเด็กในหน้าหนึ่งในรอบปี 2539 ทั้งนี้เนื่องจากนโยบายข่าวหน้าหนึ่งของนสพ.สยามรัฐ ในช่วงก่อนเดือน ธ.ค. 2539 และ หลังเดือน ธ.ค. เป็นทีมงานคนละชุด การเปลี่ยนแปลงผู้บริหารส่งผลต่อการปรับเปลี่ยนนโยบาย การนำเสนอข่าวหน้าหนึ่ง จากเดิมที่เน้นข่าวการเมืองและข่าวเศรษฐกิจ กลายเป็นการนำเสนอข่าว ที่อยู่ในความสนใจของผู้คนทั่วไป โดยเฉพาะข่าวเบา (Soft News) ได้แก่ ข่าวอาชญากรรม เป็นต้น

อย่างไรก็ตามแม้ว่านโยบายการนำเสนอข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์จะต่างกัน แต่กลับพบว่านโยบายที่ต่างกันนี้ ไม่ได้มีผลต่อการเลือกประเด็นปัญหาของเด็ก โดยพบว่า หนังสือพิมพ์ที่เน้นการเสนอข่าวการเมือง เศรษฐกิจ และหนังสือพิมพ์ที่มีนโยบายรายงานข่าว เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในรอบ 24 ชั่วโมงนั้น เลือกข่าวเด็กที่มีองค์ประกอบทางด้านอารมณ์ (Emotion) เหมือนกันทั้งหมด เพื่อให้ผู้อ่านสะเทือนใจกับเหตุการณ์ เช่น ข่าวเด็กถูกข่มขืน ถูก ทำร้ายร่างกาย ถูกทอดทิ้ง เด็กฆ่าตัวตาย เด็กถูกฆ่าตาย เด็กประสบอุบัติเหตุ ซึ่งเป็นที่สนใจของ ผู้อ่านเพราะเด็กเป็นวัยซึ่งไร้เดียงสา และเป็นวัยที่ควรจะได้รับการปกป้องคุ้มครองจากผู้ใหญ่ทุก คนในสังคม ซึ่งหากมีสิ่งใดมากระทบต่อเด็ก จะสร้างความสะเทือนใจให้กับผู้อ่านได้ง่าย เนื้อหา หรือแง่มุมข่าวไม่มีอะไรซับซ้อน ข่าวเด็กจึงมีความโดดเด่นขององค์ประกอบข่าว(News Elements) เกือบทุกองค์ประกอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของความสนใจของมนุษย์(Human Interest) เป็นข่าวที่สร้างอารมณ์สะเทือนใจให้กับผู้อ่านสูง ประกอบกับความใกล้ชิดของบุคคล ที่ตกเป็นข่าวคือ เด็ก ซึ่งมีความใกล้ชิดทั้งในแง่ของความรู้สึกส่วนตัว โดยเฉพาะในครอบครัวที่มี เด็กเล็ก หรือในความรู้สึกของผู้ใหญ่ทั่วไปในสังคม จุดขายของหนังสือพิมพ์จึงอยู่ที่การหยิบยก ความน่าสงสาร ความทุกข์ทรมาน สภาพความเลวร้ายที่เด็กได้รับมานำเสนอ สภาพเหล่านี้เป็น มุมมองที่หนังสือพิมพ์เห็นว่าหากสะท้อนภาพเหล่านี้ออกไปมากเท่าใด จะเรียกร้องความเห็นใจ จากผู้อ่านได้มากขึ้นเท่านั้น ผลที่ตามมาคือยอดขายของหนังสือพิมพ์ก็จะสูงขึ้นตามไปด้วย

สำหรับปัญหาเด็กที่หนังสือพิมพ์นำเสนอ น้อย หรือไม่มีการนำเสนอ ได้แก่ ปัญหาแรงงานเด็ก ยาเสพติด โสเภณีเด็ก ซึ่งดูเหมือนว่าหนังสือพิมพ์ละเลยที่จะนำเสนอปัญหา เหล่านี้ ทั้งที่เป็นปัญหาที่รุนแรงและคุณภาพชีวิตของเด็กก็ตาม ซึ่งประเมินได้ว่า แม้ปัญหา

ดังกล่าวจะมีความรุนแรงในตัวของมันเอง แต่ในแง่ของจุดขายแล้ว ชาวเหล่านี้ไม่ค่อยมีสีสัน หรือสร้างความสะเทือนใจ ซึ่งเป็นสิ่งดึงดูดใจผู้อ่านได้มากเท่ากับข่าวช่มชินเด็ก หรือเด็กฆ่าตัวตาย ซึ่งสะเทือนใจผู้อ่านได้มากกว่า และเห็นภาพได้ชัดเจนกว่า จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้หนังสือพิมพ์เล่มนี้จะนำเสนอข่าวเหล่านี้ และพบว่า ส่วนใหญ่หนังสือพิมพ์ยึดติดกับรูปแบบการทำงานที่ยึดแหล่งข่าวเป็นผู้เปิดประเด็นข่าว โดยเฉพาะแหล่งข่าวด้านเจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าหน้าที่องค์กรมูลนิธิที่ทำงานด้านเด็ก ซึ่งเห็นได้ชัดว่า ปัญหาการใช้แรงงานเด็ก หรือการบุกหลายช่องโสเภณีเด็ก การรายงานข่าวจะออกมาในรูปแบบของการรายงานผลการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในวันนั้น หรือรายงานผลสำเร็จของนักการเมืองที่สามารถเข้าไปช่วยเหลือเด็กในช่องใต้เท่านั้น และเป็นข่าวที่จะจบตอนในวันนั้นวันเดียว ไม่มีการรายงานความคืบหน้า หรือติดตามผลการสอบสวน การดำเนินคดีกับขบวนการค้ากามเด็ก หรือเจ้าของโรงงานนรกที่ใช้แรงงานเด็ก

การรายงานความรุนแรงของปัญหาโสเภณีเด็ก การใช้แรงงานเด็ก ยาเสพติด โดยตัวของหนังสือพิมพ์เองยังทำได้น้อย ซึ่งอาจเป็นผลมาจากปัญหาดังกล่าวมีขั้นตอน กระบวนการที่ซับซ้อนซ่อนเงื่อน เกี่ยวโยงกับกลุ่มผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่น การจะตีแผ่ปัญหาต้องใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลกว่าจะเสนอเป็นข่าว ซึ่งอาจเป็นเงื่อนโซ่หนึ่งที่ทำให้หนังสือพิมพ์ไม่ค่อยแสดงบทบาทด้านนี้ชัดเจน จึงต้องอิงกับการทำงานของตำรวจ ทั้งที่ศักยภาพที่มีอยู่ของสื่อมวลชน น่าจะตีแผ่ปัญหาได้มากกว่าที่เป็นอยู่ ข่าวที่นำเสนอเกือบจะเรียกได้ว่า หากเหตุการณ์ใดที่ไม่มีตำรวจ นักการเมือง เข้ามาเกี่ยวข้องก็จะเป็นข่าว ทำให้ดูเหมือนว่าหนังสือพิมพ์ทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ผลงานของตำรวจหรือนักการเมืองมากกว่า การทำหน้าที่ปกป้องผลประโยชน์หรือเผื่อระวังภัยให้กับประชาชน ตามบทบาทที่ดีของสุนัขเฝ้าบ้านของหนังสือพิมพ์

ในเรื่องการใช้ภาษาของหนังสือพิมพ์นั้น แม้ว่ากระแสเรียกร้องจากสังคมทั้งจากนักวิชาการ องค์กรเอกชนที่ทำงานด้านเด็กหลายองค์กร เพื่อให้หนังสือพิมพ์ทำหน้าที่ปกป้องเด็กที่ตกเป็นเหยื่อของเหตุการณ์ให้มากกว่าที่เป็นอยู่ แต่ในข้อเท็จจริงแล้วพบว่า ไม่ค่อยได้ผล เพราะพบว่าหนังสือพิมพ์ยังเสนอข่าวที่ละเมิดต่อสิทธิเด็กให้พบเห็นอยู่เป็นประจำ เนื่องจากหนังสือพิมพ์พยายามที่จะสื่ออารมณ์ ความรู้สึกต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่เด็กถูกช่มชิน หนังสือพิมพ์หลายฉบับเปรียบตนเองเป็นผู้อ่าน และใช้ถ้อยคำที่รุนแรงในการ

เขียนหัวข่าว โดยมีจุดประสงค์เพื่อประณามคนร้ายที่กระทำต่อเด็ก และสื่อความรู้สึกที่เคียดแค้น ชิงชัง สงสาร ออกมาในหน้าหนังสือพิมพ์ ส่วนในเนื้อข่าวจะบรรยายสภาพความทุกข์ทรมานของเด็ก ความเลวร้ายที่เด็กได้ประสบ รวมไปถึงภาพข่าวเด็กที่ถูกทำร้าย เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึก สงสารเด็ก การนำเสนอดังกล่าวของหนังสือพิมพ์จึงกลายเป็นดาบสองคม เพราะแม้ว่าจะเป็น ความหวังดีของหนังสือพิมพ์เพื่อให้ผู้อ่านสงสารเด็ก แต่การบรรยายสภาพที่น่าเวทนาของเด็กให้ ผู้อ่านเกิดความรู้สึกเศร้าสะเทือนใจมากเท่าใด ในอีกแง่มุมหนึ่งกลับยิ่งตอกย้ำและประจานเด็กให้ เกิดความอับอายมากขึ้นเท่านั้น

สิ่งที่ผู้วิจัยพบคือ หนังสือพิมพ์ยังปกป้องเด็กที่เป็นเหยื่อของเหตุการณ์ไม่มาก พอ หนังสือพิมพ์ควรปรับปรุงการนำเสนอให้เหมาะสมขึ้น อาทิ หัวข่าว ซึ่งเป็นจุดแรกที่จะดึงดูด ให้ผู้อ่านเกิดความสนใจที่จะติดตามอ่านข่าวนั้นต่อไป หัวข่าวจึงอาจจะยังจำเป็นที่จะต้องใช้ ภาษาที่หวิหวิหา สั้น กระชับ สะดุดตาผู้อ่าน แต่ในส่วนอื่นของข่าว เช่น เนื้อข่าว ไม่ควรที่จะเปิด เผยชื่อ นามสกุลเด็กที่เคราะห์ร้าย โดยเสี่ยงไปใช้นามสมมติแทน แต่สำหรับเรื่อง ที่อยู่ โรงเรียน ของเด็กนั้น ควรกำหนดแหล่งที่ตั้งอย่างกว้างๆ เพื่อไม่ให้ผู้อ่านทราบว่าเป็นสถานที่ใด ส่วนการ บรรยายสภาพศพ หรือชันตอน พุทธกรรมที่เด็กถูกกระทำย่ำยีนั้น หนังสือพิมพ์สามารถหลีกเลี่ยง การให้รายละเอียดได้ โดยบอกเพียงว่าเด็กถูกข่มขืนเท่านั้น ก็เพียงพอที่จะทำให้ผู้อ่านเกิดความ รู้สึกสงสารเด็ก ไม่จำเป็นต้องบรรยายลักษณะของเด็กจนเห็นภาพมากเกินไป ซึ่งจะเป็นการซ้ำเติม เด็กเพิ่มมากขึ้น สำหรับภาพข่าว อาจยังมีความจำเป็นต้องนำเสนออยู่เพื่อให้ข่าวชิ้นนั้นสมบูรณ์ หรือเพื่อแสดงความน่าเชื่อถือว่าหนังสือพิมพ์ไม่ได้แต่งเรื่องขึ้น ดังนั้นหนังสือพิมพ์ที่เน้นรายงาน ข่าวเด่นในรอบ 24 ชั่วโมง ควรอาศัยมุกกล้องปิดบังหน้าตาเด็ก เช่น ถ่ายภาพด้านหลังของเด็ก หรือใช้อุปกรณ์อื่นๆเสริมในการปกปิดใบหน้าของเด็ก เช่น หมวก แว่นตาดำ เป็นต้น ซึ่งรายละเอียดเหล่านี้หนังสือพิมพ์ควรกำหนดเป็นแนวปฏิบัติของตนเองที่ชัดเจน และกำชับบุคลากรใน กองบรรณาธิการข่าวให้ปฏิบัติตามอย่างจริงจัง ซึ่งจะเป็นแนวทางหนึ่งที่หนังสือพิมพ์จะช่วยปกป้อง เด็กที่เสียหายได้

ด้านความคิดเห็นของผู้อ่านต่อการนำเสนอข่าวเด็กของหนังสือพิมพ์นั้น ผู้อ่าน ส่วนใหญ่ เห็นด้วยที่หนังสือพิมพ์จะนำเสนอชื่อ นามสกุล ภาพข่าวเด็กที่ทำความดี ส่วนในกรณีที่

เด็กทำความผิดหรือตกเป็นผู้เสียหายนั้น ผู้อ่านส่วนใหญ่เห็นว่า หนังสือพิมพ์ใช้นามสมมติ แทนตัวเด็กที่เคราะห์ร้าย และคาดเดาว่าเด็กที่ตกเป็นข่าว เป็นการนำเสนอที่เหมาะสมแล้ว แต่ก็มีผู้อ่านบางส่วนเห็นว่า การระบุชื่อจริงของเด็กที่เคราะห์ร้าย หรือชื่อพ่อแม่เด็ก สภาพศพ สภาพความเจ็บปวดของเด็ก หรือแม้แต่ภาพศพของเด็กเป็นสิ่งที่เหมาะสม ซึ่งในจุดนี้แสดงให้เห็นว่าผู้อ่านจำนวนไม่น้อยที่ชอบอ่านข่าวความทุกข์ทรมานของผู้อื่น ซึ่งชี้ให้เห็นถึงความผิดปกติกของคนในสังคมที่กำลังซาชินต่อเหตุการณ์ร้ายๆที่เกิดขึ้นในสังคม ทำให้ผู้อ่านบางส่วนมองการนำเสนอข่าวที่ละเมิดต่อสิทธิเด็กเป็นเรื่องปกติธรรมดา เป็นสัญญาณบอกให้รู้ว่า ค่านิยมของคนในสังคมไทยกำลังเปลี่ยนแปลงไป ทั้งที่เมืองไทยเป็นสังคมเมืองพุทธ คนไทยควรจะมีความรู้สึกสงสารและเห็นใจคนที่มีความทุกข์ แต่บางส่วนกลับมีความรู้สึกสะใจที่เห็นความทุกข์ยากของผู้อื่น ค่านิยมนี้เป็นสิ่งที่น่าเป็นห่วงของสังคมไทย ซึ่งหนังสือพิมพ์ควรที่จะเข้ามามีบทบาทในการแก้ไข ค่านิยมนี้ โดยอาจจะลดการนำเสนอข่าวที่เน้นความรุนแรง หรือไม่ควรที่จะสนองความต้องการของตลาดมากเกินไป เพราะจะกลายเป็นการส่งเสริมให้คนในสังคมมีจิตใจที่หยาบกระด้างขึ้น

ทางด้านกลุ่มผู้อ่านที่มีปฏิกิริยาต่อการนำเสนอข่าวเด็กที่ไม่เหมาะสมของหนังสือพิมพ์ พบว่า มีผู้อ่านเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่เป็นเด็กรับแทนเด็กๆ และลุกขึ้นมาตอบโต้หนังสือพิมพ์โดยการโทรศัพท์หรือจดหมายไปต่อว่าหรือห้ามปรามหนังสือพิมพ์ แต่นับวันเสียงต่อว่าต่อขานการนำเสนอข่าวที่ไม่เหมาะสมของหนังสือพิมพ์ลดน้อยลง ซึ่งจะทำให้สังคมไทยกลายเป็นสังคมที่สิ้นหวัง เฉื่อยชา เพราะทุกคนสนใจแต่ปัญหาของตนเอง โดยไม่สนใจที่จะยื่นมือเข้าไปช่วยเหลือคนที่ลำบากกว่า ซึ่งหากยังคงเป็นเช่นนี้ต่อไปสถานการณ์ที่เด็กในสังคมไทยจะถูกเอารัดเอาเปรียบมากขึ้น โดยขาดการเหลียวแลและช่วยเหลือจากผู้ใหญ่จะทวีความรุนแรงมากขึ้น รวมไปถึงการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนก็จะขาดความระมัดระวังมากขึ้นด้วย

วิธีการที่จะทำให้สื่อมวลชนตระหนักถึงสิทธิเด็กนั้น ผู้วิจัยเห็นว่า ควรเป็นความร่วมมือกันทั้ง 2 ฝ่ายคือ ฝ่ายหนังสือพิมพ์เองควรสร้างจิตสำนึกขึ้นในวงวิชาชีพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับเด็กต่อการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ รวมทั้งการทำหน้าที่ตรวจสอบการทำงานของคนหนังสือพิมพ์ด้วยตัวเอง โดยอาศัยสภาการหนังสือพิมพ์ เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบซึ่งกันและกัน ข้อตกลงร่วมกันระหว่างหนังสือพิมพ์ควรมีการนำมาใช้กันอย่างจริงจัง

ก็อาจจะพอเป็นที่พึ่งให้กับเด็กที่ตกเป็นข่าวทางเสียหายได้เรียกร้องเพื่อปกป้องสิทธิของตนเองได้บ้าง

อีกฝ่ายหนึ่งคือ พลังผู้บริโภคเป็นสิ่งสำคัญที่จะผลักดันหรือกำหนดทิศทางการนำเสนอของหนังสือพิมพ์ได้ เพราะหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่คัดเลือกข่าวโดยคำนึงถึง ยอดขาย การตลาด และเรื่องธุรกิจโฆษณา เข้ามาเกี่ยวข้อง เมื่อผู้อ่านต้องการมากหนังสือพิมพ์ก็ต้องนำเสนอมาก และในทำนองกลับกันหากผู้บริโภคแสดงพลังต่อต้านการนำเสนอข่าวเด็กที่ไม่ถูกต้องต่อหนังสือพิมพ์มากขึ้น เชื่อว่าพลังส่วนนี้จะผลักดันให้หนังสือพิมพ์สามารถเปลี่ยนแปลงตัวเองไปในทางที่ดีขึ้นได้ แต่ขณะนี้พลังผู้บริโภคยังมีน้อย อาจเนื่องจากสังคมไทยยังไม่ค่อยเรียนรู้ที่จะเรียกร้องสิทธิเพื่อตนเองมากเท่าใดนัก ดังนั้นสิทธิของผู้อื่น ๆ ก็คงไม่ต้องกล่าวถึง เมื่อใดที่ผู้บริโภคมีพลังที่แข็งแกร่งขึ้น เรียกร้องสิทธิของตนเองมากขึ้น จะทำให้หนังสือพิมพ์ตรวจสอบตนเองมากขึ้นเท่านั้น เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของผู้อ่าน ซึ่งจะทำให้หนังสือพิมพ์อยู่รอดได้ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. หนังสือพิมพ์ควรกำหนดแนวทางในการนำเสนอข่าวที่เกี่ยวกับเด็กของตนเองให้ชัดเจน โดยคำนึงถึงสิทธิส่วนบุคคลของเด็ก ซึ่งหากเป็นไปได้ควรกำหนดเป็นนโยบายเพื่อให้ทุกคนในกองบรรณาธิการถือปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกัน การนำเสนอข่าวที่เกี่ยวกับเด็กจะได้สอดคล้องกันทั้งฉบับตั้งแต่หน้าแรกจนถึงหน้าสุดท้าย

2. ควรมีการให้ความรู้เรื่องรัฐธรรมนูญ สิทธิมนุษยชน สิทธิส่วนบุคคล สิทธิเด็ก แก่บุคลากรใน กองบรรณาธิการ ตั้งแต่ผู้สื่อข่าว ไรท์เตอร์ ช่างภาพ หัวหน้าข่าว บรรณาธิการข่าว

3. ด้านผู้อ่านหนังสือพิมพ์ควรทำหน้าที่ในการตรวจสอบการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ หากพบเห็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ควรทำการทักท้วงไปยังหนังสือพิมพ์ฉบับนั้นๆ ด้วยวิธีการต่างๆ เช่น โทรศัพท์ จดหมาย เป็นต้น เพื่อให้หนังสือพิมพ์ได้ใช้ความระมัดระวังในการ

เสนอข่าวให้มากขึ้น ทั้งจะทำให้หนังสือพิมพ์ตระหนักว่าประชาชนจับตามองการทำงานและตรวจสอบสื่ออยู่ตลอดเวลา รวมไปถึงสภากาหนังสือพิมพ์ น่าจะเข้ามามีบทบาทในการตรวจสอบการทำงานของสื่อด้วยกันเองอีกทางหนึ่ง

4.การวิเคราะห์การนำเสนอข่าวที่เกี่ยวกับเด็กในงานวิจัยชิ้นต่อไป ควรวิเคราะห์ถึงรูปแบบการนำเสนอข่าวเด็กในหน้าอื่นๆของหนังสือพิมพ์ว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างจากการนำเสนอข่าวเด็กในหน้าหนึ่ง